

6. 9. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zajištění poskytovatelů služeb cestovního ruchu proti platební neschopnosti - Garanční fond

Novelou zákona č. [159/1999](#) Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu (zákon č. [159/1999](#) Sb. dále také jen „zákon o cestovním ruchu“), byl do českého právního řádu s účinností od 1. 7. 2018 zaveden institut tzv. garančního fondu. Jedná se o nadstavbu zajišťující poskytovatele služeb cestovního ruchu, tedy cestovní kanceláře a cestovní agentury (dále také jen „CK/CA“), pro případy platební neschopnosti. Jelikož je právní úprava garančního fondu v českém právním řádu novinkou, je přijímána odbornou veřejností rozporuplně. Tento článek cílí tedy zejména na rozbor právní úpravy nového institutu a možných důsledků, které úprava bude mít v praxi.

Právní úprava zajištění CK/CA před novelou

Ochrana pro případ úpadu CK/CA byla ve staré právní úpravě zákona o cestovním ruchu upravena v § 6 - § 8b. Poskytovatelé služeb cestovního ruchu tak měli zákonem stanovenou povinnost sjednat pojištění pro případ úpadku vyplývající z § 6 zákona o cestovním ruchu (dále také jen „pojištění“), případně namísto pojištění sjednat dle § 8b bankovní záruku, která zabezpečí zákazníkovi CK/CA stejné plnění jako pojištění (dále také jen „bankovní záruka“). Ustanovení § 8 odst. 2 uložilo CK/CA povinnost sjednat pojištění v takovém rozsahu, aby pojistné činilo minimálně 30 % ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů. K zabezpečení dosažení této hranice pojistného plnění vyžadoval zákon o cestovním ruchu v § 8a odst. 5 po CK/CA, aby každý měsíc pojišťovně doručovaly penzum údajů, ze kterých pojišťovny mohly vyvodit nezbytnou výši pojistného. Jednalo se například o souhrnnou výši ceny za prodané zájezdy, výši tržeb za zájezdy, údaje o počtu cestujících či počtu prodaných zájezdů. Skrze výše uvedená ustanovení zákona o cestovním ruchu byla zajištěna ochrana spotřebitele kupujícího zájezd pro případ platební neschopnosti poskytovatele služeb cestovního ruchu.

Právní úprava zajištění CK/CA po novele

V souvislosti s transpozicí Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 (dále také jen „směrnice“), došlo k novele zákona o cestovním ruchu účinné od 1. 7. 2018 (dále také jen „novele“). V rámci této novely i nadále platí všechny výše zmíněné podmínky. Ke způsobům zajištění, kde si CK/CA mohou vybrat mezi pojištěním a bankovní zárukou, však přibyla povinnost CK/CA přispívat současně do tzv. garančního fondu. Institut garančního fondu je v zákoně o cestovním ruchu nově upraven v § 10f - § 10i. Dle litery zákona je garanční fond účelovým

sdužením peněžních prostředků tvořeným příspěvkem CK/CA a financemi vybranými na pokutách stanovených zákonem o cestovním ruchu. Peněžní prostředky sdužené v garančním fondu ukládá na odděleném účtu Státní fond rozvoje bydlení a tyto finance jsou nevratné. Výše ročního příspěvku CK/CA je stanovena v § 10g odst. 3 na 0,1 % z plánovaných tržeb CK/CA z prodeje zájezdů a služeb cestovního ruchu, přičemž dále uvádí, že výši ročního příspěvku stanoví Ministerstvo pro místní rozvoj (dále také jen „Ministerstvo“) vyhláškou. Způsob vyplácení peněžních prostředků z garančního fondu je upraven v § 10i, a to tím způsobem, že pokud finanční částka vyplácená zákazníkům CK/CA překročí pojistný limit, respektive výši složené bankovní záruky, pokryje se rozdíl peněžními prostředky z garančního fondu.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 a garanční fond

Co se týče zajištění CK/CA proti platební neschopnosti, stanovila Směrnice v bodě 39 své preambule členským státům za cíl zajistit účinnou ochranu. Následující bod preambule Směrnice vyžaduje pokrytí dostatečně velkého procenta obratu poskytovatele služeb cestovního ruchu pro vyhovující zajištění. Samotná ochrana pro případ platební neschopnosti je zakotvena v čl. 17 Směrnice, kde zejména stojí: *„Členské státy zajistí, aby pořadatelé usazení na jejich území poskytli záruku vrácení veškerých plateb uskutečněných cestujícími nebo v jejich prospěch, nejsou-li příslušné služby poskytnuty v důsledku platební neschopnosti pořadatele. Je-li součástí smlouvy o souborných službách pro cesty i přeprava osob, poskytnou pořadatelé záruku rovněž pro repatriaci cestujících. Lze nabídnout pokračování souborných služeb.“* Ochrana musí být dle článku 17 Směrnice účinná a musí se vztahovat na důvodně předvídatelné náklady.

Transpozice Směrnice v dalších členských státech EU

S transpozicí Směrnice se následně členské státy vypořádaly různě. V Německu například zákon vyžaduje po subjektech poskytujících služby cestovního ruchu dostatečnou finanční záruku pro případ úpadku nebo pro případ, že cestovní služby selžou (na repatriaci), povinnost poskytovatel splní fakultativně tím, že uzavře pojištění u pojišťovny nebo úvěr u bankovní instituce. Souběžně s běžným pojištěním funguje v Německu tzv. Deutsche Reisepreis-Sicherungsverein (dále také jen „DRS“). DRS je sdužení pojišťoven, kde dle § 651r odstavce 3 německého občanského zákoníku (Bürgerliches Gesetzbuch) je možné omezit odpovědnost na 110 milionů Euro ročně, přičemž stane-li se v rámci daného roku, že nároky na náhrady převyšují tuto částku, dojde k poměrnému rozdělení této maximální částky. Rakousko zakotvilo v zákoně o ochraně spotřebitele povinnost CK/CA pojistit se nebo zřídit bankovní záruku. Dále v Rakousku existuje tzv. Fond pojištění, na kterém mají poskytovatelé fakultativní možnost participovat a který zajišťuje pojištěním nepokrytou část v případě úpadku. Francouzský Code du tourisme vyžaduje po subjektech poskytujících služby cestovního ruchu dostatečnou finanční záruku. Ta může vyplývat fakultativně buď ze zřízeného kolektivního garančního orgánu, úvěru u úvěrové instituce nebo pojištění u pojišťovny, a to za účelem ochrany cestujících při úpadku subjektu poskytujícího služby cestovního ruchu, případně na repatriaci. Na Slovensku začne s účinností od 1. 1. 2019 platit zákon č. 281/2001 Z.z., o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a o zmene a doplnení Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, ktorý ponecháva v platnosti ustanovení o ochrane před platební neschopností. Slovenské CK/CA budou mít dle nového zákona povinnost zabezpečit se pro případ úpadku, a to do výše minimálně 30 % ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů a spojených cestovních služeb. Jedinou zemí Evropské unie, která počítá se zavedením institutu obdobného českému garančnímu fondu působícího souběžně s povinným pojištěním poskytovatelů služeb cestovního ruchu proti úpadku, je Polsko. Výše ročního příspěvku se předpokládá v částce 18,600.000,00 zlotých.

Závěr

Český právní řád však naprosto postrádá právní úpravu některých praktických aspektů souvisejících s fungováním garančního fondu. Například není nikde stanoveno, zda se do garančního fondu bude přispívat do neomezené výše, případně zda tato výše bude nějak ohraničena. Nebo jakým způsobem budou spravedlivě participovat nové CK/CA v případě naplnění garančního fondu. Také není nikde upraveno, jak se bude postupovat v případě odčerpání financí z garančního fondu a jeho následném doplnění do původní výše. Způsob nakládání s garančním fondem je zatím pouze v rovině spekulací, když sama ministryně pro místní rozvoj dle zápisu z jednání Poslanecké sněmovny ze dne 27. 2. 2018 sdělila: „...Jenom k těm částkám. Ono je potřeba si uvědomit, že zas tak velký zásah do cestovních kanceláří to nebude, i směrem k zákazníkům, protože na patnáctitisícový zájezd jde o zdražení o patnáct korun. To samozřejmě nejsou nijak významné částky. Proto jsme i souhlasili s tím, aby to bylo na 0,1. Budeme to samozřejmě naplňovat do dvou let. Je příslib i toho, že to bude naplněno, a těch 50 mil. už je dneska v důvodové zprávě, ale také potvrzují, že to budeme dále řešit, a pak bude vyhláška ministerstva s nulou. To znamená, další zatížení pro cestovní kanceláře pak už nebude.“[1] Zůstává do dneška otázkou, zda tato slova ministryně pro místní rozvoj budou naplněna.

V neposlední řadě je také otázkou, zda institut garančního fondu nevznikl v rozporu s dikcí Směrnice. Článek 4 směrnice totiž vyžaduje následující: „Členské státy nesmějí v rámci svého vnitrostátního práva ponechat v platnosti ani zavádět ustanovení odchylná od ustanovení této Směrnice 2015/2302 , včetně více či méně přísných ustanovení, za účelem zajištění odlišné úrovně ochrany cestujících, pokud není v této směrnici stanoveno jinak.“ Ve spojení s článkem 18 Směrnice, který stanovuje povinnost členského státu uznat způsoby zajištění proti platební neschopnosti vyžadované jinými členskými státy a umožnit tak zahraniční CK/CA podnikat v České republice, pak může snadno dojít k situaci, kdy české CK/CA nebudou vůči zahraničním konkurenceschopné. Případně hrozí taktéž situace, kdy nově vznikající české CK/CA zřídí sídlo v zahraničí s cílem výhodnějších podmínek pro podnikání a následně zřídí pobočky v České republice.

Mgr. Sabina Langrová,
advokátní koncipientka

[KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.](#)

CITY TOWER
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4

Tel.: +420 221 412 611
Fax: +420 222 254 030
e-mail: ksd.law@ksd.cz

[1] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

Další články:

- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporální autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě – zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)